

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 3, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 30

Penktadienis, Rugpjūčio (August) 5, 1960, Toronto, Ontario

M E T A I XXIX

Lietuvos peizažas. Su valtelėmis...

Dvidešimt Milijonų Japonų Žygiavo Prieš Japonijos - JAV Karinį Paktą

TOKIJO. — Virš 20.000.000 japonų dalyvavo įvairiuose taikos žygiavimuose, kurie apėmė 10.000 kilometrų, reikšdami opoziciją prieš Japonijos - JAV paktą, vadinamą "Saugumo Paktu", ir prieš nuklinius ginklus.

Iš visų Japonijos kampų taikos siekiančios minios traukė į Tokijo miestą, kur

Kas Išvyko į Tarybų Lietuvą

Galutinios žinios apie kanadiečių išvykimą Lietuvon pasisvečiuoti buvo gautos per vėlavimą, kad būtų galima patalpinti į Liaudies Balso paskutinį priešatostoginį numerį. Dedame nors į šį numerį, laukdami jų grįžtant. Štai jų vardai ir pavardės.

Julia Svirplienė, iš Windsor (ji užsuko į Sveicariją pas dukterį ir žentą); Ema Byrienė, iš Londono, Ont.; Steve Karvelis, iš Forest, Ont.; Albina Maldeikienė, iš Springford, Ont.; Petrė Kisielienė, Petras Siuplevičius ir Čarlis Juška, iš Montrealo; Akvilė Rušėnienė, iš Toronto.

P. Siuplevičius pranešė mums telegrama, kad jie laimingai pasiekė Vilnių ir pradėjo lankymąsi po įdomesnes vietas.

Kai šią žinią skaitysite, gal jie jau bus kelyje atgal į Kanadą, jeigu jų vizitas nebuvo prailgintas.

rugpjūčio 2 dieną prasidėjo šis Pasaulinis Kongresas už Uždraudimą Atominių ir Vandenilinių Bombų ir už Nusiginklavimą.

Šis suvažiavimas uzsibaigs rugpjūčio 6 dieną masiniu minėjimu visoje Japonijoje 15 metų sukakties nuo numetimo atominės bombos ant Hirošimos. Niekad ir niekur kitur nebuvo tokio didelio masinio judėjimo prieš karinį paktą, prieš nuklinius ginklus, už nusiginklavimą, koks vyksta Japonijoje.

TORONTO. — Naujas Kanados moterų judėjimas, kurio priešakyje stovi žymios Kanados moterys su liberališkais pažiūromis, pranešė, kad gauna šimtus laiškų, kuriuose užginamas komiteto veikimas už nusiginklavimą, pažadama parama.

Universitetų sudaryti komitetai už nusiginklavimą, už nuklinių bombų uždraudimą, taipgi susilaukia didelio pritarimo.

Liberalų partija pranešė, kad ji galų gale priėjo tarimo, jog Kanadai nereikia atominų ginklų. Ji pasisako prieš ginklavimą atomineis ginklais Kanados karinių jėgų Europoje, prieš įvedimą nuklinių ginklų Kanadon, už panaikinimą atomų bazių bomarkams.

Numatomos demonstracijos ir mitingai Montreale, Toronte, Vancouveryje. Juos ruošia universitetų organizacijos.

Moterų Komitetas planuo-

kampaniją, kurios metu rašys laiškus moterims kitose šalyse, kviečiant veikti prieš atominius ginklus.

NAUJAS PATVARKYMAS DEL VAISTŲ SIUNTIMO

Tarybų Sąjunga išleido patvarkymą dėl siuntimo gyduolių į jos teritoriją. Tas liečia ir Lietuvą. Nuo spalio 1 d. į TSRS teritoriją gyduolių siuntinius įleis tik tokius, su kuriais bus Tarybų Sąjungos medicinos įstaigų antspauduoti prašymai.

Svečiai Pasitenkinę Priėmimu Lietuvoje

Kadangi Liaudies Balso išėjimas buvo sulaukytas dviem savaitėm, tai nebuvo galimybių pranešinti apie kanadiečių svečiavimąsi Lietuvoje. Gavome telegramų ir laiškų.

Draugė A. Maldeikienė, iš Ontarijos, tabako apylinkės, rašo laiške, kad jie neturėję net ir laiko rašyti apie savo įspūdžius. Ji labai patenkinta viskuo.

"Ne tą radom, kaip buvom gązdinti. Sutikimą, vaišinią ir malonumą negalima tokiam laiškelyje išreikšti", sako ji. Jie esą laisvi važinėti, šnekėtis.

Sugrįžę jie turėsį daug ką papasakoti.

Belgai Neklauso JT, Nori Padalyti Kongo

LEOPOLDVILLE. — Belgijos kolonistai nenori klausyti Jungtinių Tautų ir viso pasaulio žmonių opinijos ir nesiskubina ištraukti savo ginkluotų jėgų iš Kongo. Nors jie ištraukė kariuomenę iš čia, bet premjeras M. Elskens užginčijo žinią, būduotas įsakymas kariuomenei apleisti Kongo.

Belgų kolonistų veikimas nukreiptas į padalinimą Kongo. Jeigu tas pavyktų, jie pasiūlytų savo rankose kontroliuoti turtingos provincijos — Katango. Jie reikalauja, kad Katango provincijos "globojimas" būtų paliktas belgam. Jungtinės Tautos turi rūpintis tikrai visa kita Kongo teritorija.

Belgams talkon atėjo niekur iki šiol nežinotas "pa-

triotas", Moise Tshombe, kurs pasiskelbė provincijos premjeru ir pareiškė, kad Katangą nori būti nepriegulminga nuo viso Kongo. Yra davinių, kad ji iškėlė belgų kompanija, kurios kapitalas siekia \$2,000,000,000.

Bruselio Šerų Biržos pirmininkas M. Frantz Givens pareiškė:

"Kongo pražuvo, bet mes galime išgelbėti Katangą, kur Union Minieres didžioji vario, kobalto, cinko ir uranijaus kasykla randasi"

Jis sako, kad jeigu ir Katanga būtų išgelbėta, tai šėrai pakiltų dvigubai.

Atrodo, kad tenai turi įkilti šė pirštus ir kitų šalių kapitalistai.

Žurnalas Time sako, kad "premjeras" Tshombe yra didžiausia belgų viltis Kongo.

Kongo premjeras Lumumba lankėsi Jungtinėse Valstijose, išdėstė Kongo reikalus Jungtinėms Tautoms, lankėsi Kanadoje ir prašė pagalbos.

Pasišalinus europiečiams, Kongo ekonomija gerokai pakriko. Reikia ne tik pinigų, bet ir ekspertų. Reikia ir kareivių tvarkai palaikyti.

Ceylone Laimėjo Kairiųjų Blokas

COLOMBO. — Ceylono kairiosios partijos su Sri Lanka Laisvės partija priešakyje laimėjo parlamento rinkimuose ir sudarė vyriausybę, kurios priešakyje atstojas Sirimavo Bandaranaike, kurios vyras buvo nužudytas esant jam Ceylono premjeru. Ji yra pirma pasaulyje moteris užimanti premjerystę.

Jos partija išrinko 75 atstovus, kita liberališka partija 12 ir komunistai 4. Viso susidaro 93 atstovai iš 151.

Vyriausybė stovi už laipsnišką nacionalizavimą užsienio bankų, apdraudos kompanijų ir plantacijų, už planuotą ekonomiką, perėmimą savo kontrolėn religinių partijų kontroliuojamų mokyklų, ir kitas reformas.

Diktatoriaus Rhee Partija Supliekta

SEOUL. — Per rinkimus Pietų Korėjoje, diktatoriaus Syngman Rhee partija praėjusią savaitę labai pralaimėjo.

Demokratinė partija, kuri laike Rhee viešpatavimo sudarė vyriausią opoziciją, išrinko 172 atstovus. Liberalai, kurie kandidatavo daugiausia kaip nepriegulmingi, išrinko tik 39. Likusias vietas užima socialistai ir kitos mažos grupės.

Dėl to, kad buvo išrinktas buvęs parlamento pirmininkas, dabar sėdįs kalėjime, kaip nepriegulmingas, kilo demonstracijos ir net riaušės. Rhee priešai nenori matyti jį atstovų tarpe.

Dar Viena Kolonija Gavo Nepriklausomybę

PORTO NOVO. — Praėjusį sekmadienį buvo ratifikuota sutartis tarp Francijos ir jos kolonijos Afrikoje, Dahomey, pagal kurią Dahomey tampa respublika francūzų bendruomenė.

Kolonijoje gyvena 2.000.000 gyventojų.

Iš Kanados Gyvenimo

Federalės ir provincialių vyriausybės konferencija Otawoje vėl diskutavo galutiną pasiluosavimą nuo Anglijos.

Buvo pasiūlyta, kad rudenį būtų sušaukta federalės ir provincialių vyriausybės atstovų konferencija apkalbėjimui būdų Kanados konstitucijai pakeisti.

Iki šiol nebuvo galima to padaryti, nes Kvebeko provincija tam buvo priešinga. Gi be visų provincijų sutikimo negalima to padaryti.

Kaip dabar dalykai stovi, tai Kanados parlamentas turi kreiptis į Britanijos parlamentą, kad anas padarytų pakeičiamą pakaitalą North America Act'e.

Siūloma, kad teisių bilius būtų įkorporuotas į Kanados konstituciją.

Visos provincijos nori, kad federalė vyriausybė duotų daugiau pinigų provincijoms. Faktiniai, provincijos nori, kad federalė vyriausybė sumokėtų provincijoms 50 procentų federalės vyriausybės surenkamų takų.

Federalė vyriausybė sako, kod ji negali to padaryti. Be abejonės, kuomet tokios didelės sumos išleidžiamos ginklavimuisi, tai susidaro sunkumų. Bet juk galima sumažinti ginklavimosi išlaidas. Šiaip ar taip, vistiek jokio apsigynimo iki šiol dar nėra. Bilijonai eina niekais.

Juo toliau, tuo daugiau vi-

sokių piktadarysčių išskyla viršun ryšium su persikiromis.

Pasirodo, kad ne tik kad fiktyvės sugulovės surandamos, bet ir atvaizdai fiktyviai padaromi.

Šiomis dienomis buvo iškelta, kad tūlas advokatas patiekė teismui atvaizdus vienos visai nekalto moters, kaip sugulovės. Ta moteris nieko nežinojo, kad jos atvaizdai naudojami persikiromis išgauti.

Tai vis pasekmės netikusių įstatymų. Įstatymų, kurie versta verčia žmones prie savęs pažeminimo ir suktybių.

Keistas dalykas iškilo viršun su vaikų globos draugijos įstatymais.

Viena pora augino berniuką keturius metus. Dabar draugija nori atimti ir atiduoti kitai porai, kadangi vaikas yra katalikas, o augintojai protestonai. Protestonams nevalia įsūnyti kataliką vaiką, o katalikams — protestoną.

Dėl religijos gali būti sugriauta graži šeima. Vaikas tikrai pamilęs augintojus.

Wellande buvo nubausta viena sunkvežimio firma už gabėjimą žuvų sekmadienį. Sekmadienis yra viešpaties diena ir įstatymai draudžia dirbti.

Bet galima gabenti viską, ką tik nori, kad ir per pačias kalėdas, traukiniais.

Sekmadieniais ir kitomis

šventėmis yra dirbama ir fabrikuose.

Nežinia, kam tas viešpaties įstatymas laikomas knygoje. Jis geras tik atsilikusiems nuo gyvenimo dvasiškams kištis į žmonių reikalus.

Kanadietis

Sveika Lietuva

Sveika Lietuva,
Tėvų žemelė!
Grįžta pas tave
Klaidžiojusi avėlė.

Gal šiais žodžiais lūpose liepos 15 dieną sėdo į lenkų laivą Batory Montreale priplaukoje grįžtantys į Lietuvą nuolatiniams apsigyvenimui vienas iš šios kolonijos lietuvių, Vladas Ruželė, gimtojoj Pandėlio apylinkėj.

Vladas atvyko į Kanadą dar 1929 metais, pačios krizės ir nedarbo metu. Pirmuosius kelis metus pralėdo Winnipege bei apylinkėse dirbdamas įvairius pripuolamus laikinus darbus, kaip tai ant gelžkelio, gaudamas po 25 centus į valandą. Dirbo ant valdžios vedamo kelio gaudamas po \$5.00 į mėnesį. Taipgi miškuose. Gyveno labai sunkiose sąlygose.

Apie 1934 metus persikėlė į Tunder Bay (Port Arthur) apylinkę. Čia tuom laiku miško darbininkai jau buvo pradėję organizuotis į profsąjungą ir reikalauti geresnio atlyginimo bei žmoniškėsių gyvenimo sąlygų. Kildavo streikai, kuriuose ir Vladas Ruželė aktyviai dalyvaudavo. Tik susiorganizavus tvirtai miško darbininkų unijai pasidarė žmoniškėsių gyvenimas. Vladas Ruželė ir dirbo iki išvykimo į Lietuvą.

Nors buvo nedidelio prasilavinimo žmogus, tačiau buvo didelis spaudos mylėtojas. Per eilę metų prenumeravo du laikraščius. Laisvę ir Liaudies Balsą, kurį per-

sirašė ir grįždamas į Lietuvą. Taipgi priklausė prie Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos ir naudojo jos leidžiamomis knygomis.

Kadangi Vladas Ruželė išgyveno Port Arthuro apylinkėse eilę metų, tad buvo susidaręs būrelis draugų, kaip lietuvių, taip ukrainiečių, kurie mylėjo jį. Taigi, nestebėtina, kad ukrainiečiai surengė išleistuves — banketą atsisveikinimui, kuriame ir man teko dalyvauti.

Kaip lietuvių, taip ir ukrainiečių vardu linkiu tau Vlada geriausios laimės mylimoj tėvynėj.

P. Kunčys

Detroit, Mich.

Pradžioje liepos mėn. išlydėjome Lietuvon tris lietuvius turistus: Vincą Kirvelą, N. Astrauskienę ir M. Tvaskienę. Dabar jau jie svečiuojasi Lietuvoje. V. Kirvela išvažiuodamas pasakė:

"Kadangi aš negalėsiu dalyvauti spaudos piknike (liepos 17 d.), tai štai penkinė Vilnės paramai, ir kita penkinė Kanados Liaudies Balsui".

Pinigus pridavė Masytei, ir prašė, kad pasiųstų kur nurodyta. Prie to dar jis sakė: "Turiu tvirtą viltį sugrįžti Amerikon, bet jei būsiu palaidotas Atlanto vandenynė, tai nors toji maža

auka tegu būna progresyvių spaudos paramai".

Su šia korespondencija yra siunčiamas čekis sumoje \$5.00 "Liaudies Balso" įstaigai.

Liepos 17 d. įvyko spaudos piknikas. Dalyvių buvo neperdaugiausia. Bet pačiame išismaginime lietuvių sulijo viską — sugadino pikniką ir sutrukdė žmones nuo atvažiavimo.

Tokie piknikai, kokis dabar įvyko, mano supratimu, neturėtų būti rengiami.

Reikia kokios nors programos, ir toji programa turėtų būti garsinama iš anksto; daugiau dalyvių patrauktų. Kas-gi nori važiuoti daug mylių dėl alaus butelio ir dar užsimokėti įžangą? Net ir iš "Vilnės" nebuvo jokio atovo.

Tarpe Chicagos Kanklių Choro ir Detroito Lietuvių Klubo valdybos tebeina pasitarimai dėl parengimo November 6 d. 1960 m. Klubo valdyba nesutiko su didelėmis išlaidomis, nes daug pinigų nenumatoma, ir brangios įžangos negalima daryti, nes didžiama yra pensionieriai ir bedarbiai. Ar Klubas susitars su Kanklių Choru, dar ateitis parodys.

MIKAS

Palaikykite Tuos Biznierių,
Kurie Skelbiai
LIAUDIES BALSĄ

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoj ir Amerikoj

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šią knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLIŠKŲJŲ SKOLINIŲ ZODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. SIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol.
4. ŠLIUPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SEŠELIAI — nuogojo gyvenimų vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba Lietuva. Persiuntimo kaštus apmokaime.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Aklų ir Akinių Specialistas J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LL 46917

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — Empire 3-0631

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiųsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite telefonuokit ar užeiokit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepus (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

TARYBŲ LIETUVOJ

Tarprajoninė Liaudies Meno Paroda

UKMERGĖ. — Vietos Kraštotyros muziejuje atidaryta liaudies menininkų darbų, skirtų Tarybų Lietuvos dvidešimtmėčiui, paroda. Joje 200 savo geriausių kūrinių ekspozuoja Ukmergės, Sirvintų ir Kovarsko rajonų liaudies meno meistrai.

Lankytojų dėmesį patraukia ukmergiečių Jono Klimušausko šiaudais inkrustuotas Lietuvos TSR herbas, Nykolo Strigos skulptūra "Jūratė ir Kastytis", mokytojos Vladislavos Žalnierienės tapytų paveikslų Serija "Ukmergės miesto vaizdai". Idomūs sirvintiškio Antano Astiko medžio drožiniai.

Zymią dalį parodos eksponatų sudaro Ukmergės baldų kombinato dailės mėgėjų būrelio narių kūriniai. Darbinkai Bronius Casparavičius ir Vaclovas Kiaušas Tarybų Lietuvos dvidešimtmėčiui skiria V. Lenino portretą. Meniška atliko rašytojos J. Žemaitės portretą Vytautas aKseliauskas.

Idomos liaudies menininko Stasio Balčiūno skulptūros. Jis gavo kūriniuose "Spekulantas", "Mano autoritetas" ir kituose aštria satyra pliekia kapitalizmo atgyvenas žmonių sąmonėje.

Tarprajoninė paroda veiks dvi savaites. Geriausi eksponatai bus atrinkti į respublikinę meno parodą.

Karys Išleido Ligoninė

KAUNAS. — Tituliuojame knygos lape neįprastas pavadinimas — "Kauno I tarybinės klinikinės ligoninės darbai". Šiai ligoninei — daugiau kaip 50 metų. Per pusę šimtmečio ir ypač per penkiolika tarybinių metų ligoninės, dabar tapusios stambia medicinine — moksline baze, kolektyvas sukaupe didelį patyrimą. Kilo mintis, pažymint ligoninės 50 metų, išleisti mokslinius ir praktinius darbus. Ir štai penkiolikos spaudos lankų leidinys, pirmasis toks respublikoje, pasirodė. Jame — darbai medicinos istorijos, krašto patologijos, reumato, kurortinio gydymo ir kitais klausimais. Leidinyje apibendrinti naujų gydymo ir tyrimo metodų įdiegimo praktikoje duomenys. Viso išspausdinta 19 autorių 28 darbai.

Kauno I tarybinės klinikinės ligoninės kolektyvas pasiryžęs Lietuvos TSR dvidešimtmėčio garbei išleisti ant-
rą savo darbų tomą.

Ka Papasakojo Senoviniai Pinigai

SIAULIAI. — "Tarybinės žemės" kolūkio traktorininkas V. Bukauskas Beardamas pamatė molinį puodą, kuriame buvo sudėti senoviniai pinigai.

Radinys buvo perduotas Sialių "Aušros" kraštotyros muziejui. Moksliniai bendradarbiai nustatė, kad tai yra 17 šimtmečio vidurio prūsų monetos ir Lietuvos-Lenkijos valstybės metaliniai pinigai, nukalti 18 šimtmečio pradžioje. Zinia apie radinį pasiekė 83 metų amžiaus kolūkietis Jurgis Kazlauskas ir atgaivino jo atmintyje girdėtą jaunystėje pasakojimą apie tragišką jo prosenelio — baudžiauninko likimą.

Jau ne viena Kazlauskų karta nuo senų laikų dirbo žemę, kurioje buvo rastas lobis. Ir tolimieji dabartinių kolūkiečių Kazlauskų protėviai nežinojo, jog ateis laikai, kada žemė-pamotė taps motina maitintoja tiems, kurie ją dirba. To nežinojo ir baudžiauninkas — Jurgio Kazlauskio prosenelis, visą amžių svajojęs apie laisvę. Tikėdamasis ją nusipirkti už pinigus, jis, sunkiai dirbdamas, krovė skatiką prie skatikos. Tačiau, nesulaukęs išsvajotos dienos, jis mirė.

Daug metų išgulėjo žemėje prakaitu ir krauju apšlakstyti grašiai — nebyliai valstiečiai — baudžiauninko tragedijos liudytojai.

Mok'kla Stačo Kolūkiai

JONISKIS. — Rugsėjo pirmąją atsivers naujos Skaisgirio vidurinės mokyklos durys. Ir patys nuoširdžiausi mokinių padėkos žodžiai, be abejo, bus skirti statytojams — apylinkės kolūkiečiams. "Pergalės", "Saltinio", "Tėvynės" ir "Reibinių" žemės ūkio artelių žemdirbiai kasmet vis daugiau lėšų skiria jaunimo kultūros ir švietimo vystymo reikalams. Jaunimo paslaugoms — kultūros namai, biblioteka, sporto aikštynas.

Pastatykime savo vaikams vidurinę mokyklą, — atskaitiniame susirinkime šiamekt pasiūlė pergaliečiai. Šiai minčiai pritarė ir kitų trijų apylinkės kolūkių nariai. Naujai vidurinei mokyklai kaimyninės žemės ūkio artelės paruošė medžiagą, sudarė jungtinę statybos brigadą.

Skaisgirio tarpkolūkinė 320 vietų vidurinė mokykla

Kapauko rajono Černiachovskio vardo žemės ūkio artelė, kuriai vadovauja Socialistinio Darbo Didvyris V. Adomavičius, yra vienas pažangiausių respublikos kolūkių. Nuolat kyla kolūkiečių materialinė gerovė. Gyvulių augintojų vidutinis

mėnesio uždarbis viršyje tūkstantį rublių. Kolūkyje išaugo nauja 70 pastatų gyvenvietė. Kolūkiečių butuose yra elektra.

Nuotraukoje bendras Černiachovskio vardo kolūkio gyvenvietės vaizdas.

Liaudies Balso Redakcijai

Skaitau jau ne pirmi metai "Liaudies Balsą". Malonu išgirsti balsą tautiečių, gyvenančių "už jūrų marių, už mėlynųjų" ir pasiklausyti, kokias uogeles jie ten renka. Dėkui broliui Bernardui, kad jis išrašė šį laikraštį.

Man teko dalyvauti redaguojant žurnalą "Priekalas" tais laikais, kai Lietuvą, mūsų mylimą žemę, slėgė žiaurus fašizmo slogutis. Teko paragauti smetonininių kalėjų ir koncentracijos stovyklų duonos: žalios, su ašakomis, karčios. Ir džiova išsinešti iš ten. Tris metus po to kraujais spiaudžiau.

Jūs, draugai kanadiečiai, gal ne viską įsivaizduojat, kuo buvo Lietuva valdant fašistams. Ji buvo liaudžiai ne motina, o žiauri pamotė.

Šiamekt mes švenčiam 20 metų Tarybų Lietuvos. Puiški šventė. Neseniai apvažinėjau tas vietas, kur teko po grindžio laikais dirbti ir užklysti. Dešimtys žmonių, su kuriais teko dirbti kartu, po grindžio metais, žuvę. Jie išsisi šaltos Suvalkijos žemelė. Juos myli, juos gerbia lietuvių liaudis, kaip dįdvyrus. Išbėgęs iš fašistinio kalėjimo aš parašiau apybraižą "Nakties paslaptį", išleista 1929 m. Čikagoje. Apie pabėgimą iš fašistinio kalėjimo. Tikiuosi greit užbaigti antrąją jos laidą. Norisi parašyti neslepian tikrųjų vardų. Užbaigęs atsiųsiu.

Lietuva — gražus kraštas. O liaudis — rask kitą tokią darbščią, tokią ryškia savo dainomis, savo audinių raštais, savo prisiminimais! Užsuk į tėviškę — kaimynai papasakos, dar ligendomis apipins tai, ką ir pats esi užmiršęs.

Skaitau "Liaudies Balsą". Matau, jaučiu, kad ir pas jus

bus viena pirmųjų kolūkių lėšomis pastatytą mokyklų respublikoje.

esama visokių vėjų. Vieni su meile gauda kiekvieną žodį iš Tarybų Lietuvos, o kiti — kaip tas pikto dievas nirsta, juodąjį marą pranašaudami. Bet argi tai žmonės? Mirties pranašo džiūgavimas — blogas pranašas. Mes gi mylim gyvenimą.

Vienam iš straipsnių, išspausdintų "Liaudies Balse", buvo klausama: vieni tvirtina, kad Tarybų Lietuvos viskas gerai, tiesiog rojus, o kiti — kad viskas blogai, žmonės tiesiog nuskurę ir vargsta. Kam tikėti?

O kas gi tas rojus? Tai pasakų pasaulis. Tarybų Lietuvos ne pasakų pasaulis kuriamas, o realus gyvenimas. Pasakų pasaulis tik pasakose egzistuoja. Leiskit pasakyt teisybę.

Turėdamas porą savaičių liuso laiko nuo universitetinių užsiėmimų aš aplankiau Suvalkiją: Kazlų Rūdą, Vilkaviškį, Pilviškį, Naumiestį, Kalvariją, Mariampolę (Kap suką) ir eilę kaimų. Rojus? Ne! Tai realus gyvenimas. Bet įsivaizduokit tą realų gyvenimą. Kaimvietėj, prie pat Alksninės, buvo organizuotas mano susitikimas su kolūkiečiais. Į mano pranešimą suvažiavo kolūkiečiai. Kieme aš radau išsirikiavusius dviračius ir motociklus. Ne vežimai, o motorizuotas tarnsportas! Argi tai panašu į tai, ką aš mačiau senaisiais buržuazijos valdymo laikais? Kaimiečiai, kolūkiečiai, važiuoja į susirinkimą "pasibalnoję" ne bėra žirgelį, o motociklą! Vargšai! Elgetos! — sušuks koks nors nacionalistinis išpera. Po susirinkimo valstiečiai, kolūkiečiai, klausinėjo manęs: kokios naujausios motociklų mašinos ir ar galima atvažiavus į Vilnių jas iš karto nusipirkti?

Šitos kalbos mane sujaukdino. Ar senai čia kalbėjo valstiečiai apie tai, kaip išsi-

gelbėti nuo antstolio, nuo procentų bankui ir buoži lupikui, o dabar kalba apie tai, kokią naujausią ir geriausią mašiną nusipirkti?

Rojus? Ne! Tai realybė!

Gerai, sutiks "Liaudies Balso" skaitytojai, bet kuo paaiškinti, kad koks nors gimnaitis iš Lietuvos rašo laišką: "Mielas dėde, atsiųsk batelius. Atsiųsk suknelę". Teiravausi būdamas kaime ir šiuo klausimu.

Visa bėda tame, kad iš senų laikų Lietuvoje, ypač kaime, įsivyravo tokia nuomonė, esą, už "jūrų marių, už mėlynųjų" — ten aukso kalnai su kieseliaus krantais. Aš žinau, koki ten pas jus kieseliaus krantai! Kai kas iš kaimiečių pas mus galvoja: "Gyveni be dvarininko, be buožės, nusiperki motociklą, ar negalima būtų dar malūnsparnį nusipirkti! Ten gi už jūrų-marių buržujai gyvena — ką jiems reikšia ką nors atsiųsti! O aš susitaupyčiau ir malūnsparnį nusipirksiu". Ne viskam tikėkit, ką kas rašo.

Taip! Pas mus yra toks lozungas: kas nedirba, tas nevalgo. Kas tingi, tas nieko negauna. Bet ar reikšia, kad reikia elgetauti? Ne visuomet reikia tikėti tam, ką kas rašo. Socialistinė santvarka sudarė sąlygas visiems gyventi pasiturintai.

Šį laišką parašyti mane paskatino dar vienas straipsnis, kurį tik ką perskaičiau. Tai drg. N. Aukštuolio straipsnis "Viršūnių konferencijai Paryžių sugriuvus", išspausdintas "Liaudies balse" už šių metų gegužės 27 dieną.

Draugas N. Aukštuoli! Aš jūsų, gaila, nepažįstu. Dovanokit, jei į Jus kreipiuosi. Jūs rašote:

"Kyla klausimas, ar Chruščiovas gerai padarė, kad nusileido ir tokiu būdu sugriovė konferenciją pačioj pradžioj. Dėl to bus visokių nuomonių. Daug kam atrodo, kad jis, tiek daug veikęs už šios konferencijos (Paryžiaus konferencijos — P. U.) realizavimą, turėjo nusileisti. Esą, gal gi konferencija būtų kaip nors išteisinusi situaciją.

Tą patį galima pasakyti ir apie prezidentą Eisenhower. Jis, taipgi, galėjo atsprašyti Tarybų Sąjungą. Jis buvo kaltas. Bet jo "unaras" neleidto padaryti.

Jeigu jau kaltinti, tai reikia kaltinti abudu..."

Mielas drauge N. Aukštuoli! Perskaičiau Jūsų straipsnį ne vieną kartą. Nenorėjau suklysti. O sutikti su šia vieta negaliu. Jeigu jūs sučiupot savo kišenę vaigę ir davėt jam per nosį — kas dabar kaltas? Serifas jus abu nuvedė į policiją. Jis klausia: kodėl jūs davėt šitam žmogui per nosį? Jūs sa-
(Nukeita ant 8 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos kaina:
Visu kitur metams \$4.50; pusei metų \$2.25
Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusei metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS
160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

SUPRATO SPAUDOS REIKŠMĖ

Uždarius Liaudies Balsą ryšium su atostogomis, pasiekė mus B. Kvietinsko laiškas, kuris telpa šiame numerelyje, ir čekis \$500.00. Šią sumą paliko laikraščiui velionis Jonas Turuta. Jis taip patvarkė rašydamas testamentą ir pavedė B. Kvietinskui įgyvendinti jam mirus. Draugą Joną Turutą išskyrė iš mūsų tarpo nelemtoji vėžio liga dar nepasiekus senatvės.

Velionis, atvykęs Kanadon 1928 metais, perėjo per visus sunkumus, kokius tada turėjome pergyventi beveik visi ateiviai. Jis pergyveno visas tas kovas, kurias žmonės vedė, kad išsikovojus pragyvenimą. Daug tų reikalavimų vėliau buvo patenkinti ir šiandien bedarbiai jau nepergyvena tokių sunkumų. Velionis gerai prisiminė, kokią svarbią rolę vaidino darbininkų spauda tais laikais. Jis taipgi labai gerai žinojo, kaip darbo žmonių spaudai sunku verstis finansiniai, kadangi ji negauna iš biznierių gerai apmokamų skelbimų. Už tai jis ir besiruošdamas skirtis iš mūsų tarpo atsiminė mūsų laikraštį. Už tai jam didelė garbė.

Daug kas jau iškovota. Bet dar daug kovų tebeina. Ypatingai šiandien eina didelė kova už taką. Faktiniai, tai už išsigelbėjimą nuo atominio susinaikinimo. Ir dabar pažangios spaudos balsas visokiomis kalbomis turi labai didelę reikšmę. Tad jos išlaikymas kiekvieno taiką mylinčio žmogaus didelė pareiga. Velionis parodo, kaip reikia vertinti liaudies spaudą.

GERAS POSUKIS

Liberalai, kaip spauda raportuoja, nusitarė stovėti parlamente už tai, kad Kanada pasiliktu neatominę šalis. Jie priešinsis apginklavimui Kanados kariuomenės Europoje atominiais ginklais, jie reikalauja, kad bomarkų bazės būtų panaikintos. Vietoj to jie nori, kad Kanados ginkluotos jėgos būtų apginkluotos geresniais konvenciniais ginklais; tai yra, ne atominiais.

Galimas daiktas, kad jie šį posukį daro taikydami prieš žmonių. Opozicija visuomenėje atominiam ginklams smarkiai auga. Bet ir tokiam atsitikime yra geras reiškinys. Gerai, kad prieš atominį ginklų priešų prisideda ir liberalų parlamentarai.

Geriausias Kanados apsigynimas, tai visiškai sunaikinimas atominį bombų visame pasaulyje, kur tik jų yra. Kol tos bombos bus, tol Kanadai pavojus nepranyks. Nuo atominį bombų apsigynimo nėra. Ir atominiai ginklai negali pastoti kelio tarpkontinentinėms raketoms, kurios gali būti apginkluotos atominėmis bombomis.

DAUGIAU LIUDININKŲ

Kai šiuos žodžius skaitysite, nekurie mūsų tautiečiai veikiausiai jau bus kelyje atgal į Kanadą pasisvečiavę Tarybų Lietuvoje. Jis parvėš naujų žinių apie mūsų gimtinės gyvenimą. Tai bus dar 8 liudininkai, savo akimis matę Tarybų Lietuvą budavojant naują gyvenimą. Viso turėsime 24 tautiečius, buvusius Tarybų Lietuvoje po karo.

Tarybų Lietuva minėjo 20 metų sukaktį. Bet tame laike keletą metų siautė žiaurus karas, hitlerininkų ir jų sėbrų teroras. Naujas gyvenimas buvo pradėtas kaip reikiant budavoti tik apie 10 metų atgal. Juk nelengva buvo pašalinti karo padarytą žalą. O prie to dar trukdė likusieji Hitlerio sėbrai.

Nežiūrint trumpo laiko ir tų visų sunkumų, Tarybų Lietuva padarė didelę pažangą visame kame.

Yra tokių, kurie dar mano, kad būtų geriau, jei Lietuva būtų taip kaip Lenkija, atskira valstybė, o ne Tarybų Sąjungos šeimos narė. Tai, žinoma, klaidingas įsivaizdavimas. Ką šiandien tokia maža šalis reiškia? Be to, juk Lietuva randasi prie Vokietijos, kurios reikalai dar nesutvarkyti. Juk ir Vakarų Vokietijoje stovi svetimos jėgos.

Kas Naujo Pasaulyje

Kongas pastaruju laiku užėmė daug vietos spaudoje ir ant televizijos. Naujos respublikos premjeras Patrice E. Lumumba buvo labai išgąsdinęs Jungtines Valstijas ir jos sąjungininkes paskelbdamas, kad jis kvies Tarybų Sąjungos armiją, jeigu belgai neištrauks savo kariuomenės.

Vakarų išgelbėjo Jungtinės Tautos pasiūsdamos savo kariuomenę ir pareikalavdamos, kad belgai išsikraustytų kaip galint greičiau.

Bet Kongo reikalas dar nebus užbaigtas. Turtingoji Kongo dalis, Katanga provincija, nori atsiskirti nuo Kongo. Ir Belgijos vyriausybė reikalauja, kad Jungtinės Tautos nesikištų į Kongo vidujinius reikalus.

Katangoje yra daug belgų investicijų. Ten jie turi militarines bazes. Jie, aišku, nori dar pasilaikyti tą Kongo dalį. Talkon, žinoma, ateina ir nekurie Katangos turtingieji. Bet opozicinė partija nori vienybės su visu Kongo.

Italijoje galų gale susidarė vyriausybė. Nauju premjeru paskirtas taip vadinamas kairysis krikščionis demokratas Amintore Fanfani.

Visas kabinetas susideda iš krikščionių demokratų.

Krikščionys demokratai nesudaro daugumos parlamente. Fanfano vyriausybės pasilaikymas priklausys nuo paramos kitų partijų.

Jungtinė Arabų Respublika (Egiptas ir Sirija) panaikina ambasadą Teherane. Mat Irano vyriausybė pripažino Izraelį.

Tuom pat metu Irano atstovybė gavo įsakymą apieiti Kairą.

JAR prezidentas Nasseris pareiškė, kad jis stovi su Kuba jos ginčė su Jungtinėmis Valstijomis.

Pietų Rodesijoje, kuri yra dalis Rodesijos ir Nyasaland Federacijos, pasireiškė negrų išstojimai prieš baltuosius. Ten gyvena 211,000 europiečių ir 2,590,000 negrų ir 14,900 kitų. Visoj federacijoje gyvena 7,890,000 kurių tarpe yra 292,000 europiečių.

Neramumams priežastį davė areštavimas trijų vietinių lyderių, kurie priklauso Tautinei Demokratinei Partijai, apimančiai visokias rases. Ta partija nepatenkinta da-

bartinės vyriausybės politika, diktuojama iš Londono.

Korespondentai siunčia imperialistus bauginančius pranešimus iš Hong Kongo apie Kinijos Liaudies Respublikos armiją. Girdi, 2,500,000 vyrų Kinijos armija diena dienaon tvirtėjanti. Ji tampanti mechanizuota, gerai lavinta armija. Orlaivynas apsiginkluojas moderniškiausiais orlaiviais ir raketomis. Kinija su laiku pasigaminsianti ir atominius ginklus. Be to, visi jauni kiniečiai raginami sudaryti vietinę miliciją. Tos milicijos būsią bent 200,000,000. Čiang Kai-šeko ir jo sėbrų

viltims išsipildyti darosi vis sunkiau ir sunkiau. Mažai tur būt bėra tokių, kurie tikėtų Čiang Kai-šeko vapaliojimui, kad jis atkariaus Kiniją.

Britanija pakeitė užsienio reikalų sekretorių. Vieton Selwyn Lloyd paskirtas Earl of Home.

Kadangi jis nėra parlamento narys, tai daug kas kritikavo premjerą už tai. Bet premjeras juos apraminos paskirdamas nekuriuos į kabineto postus.

Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris atsilankys Kuboje ir Meksikoje. Tai įvyks kitais metais, kovo mėnesį.

Kaire lankėsi aukšti Kubos pareigūnai.

Gėdijasi Savo Vardo

S. KARPE

Jungtinėse Valstijose įvyko demokratų ir republikonų partijų konvencijos. Šios konvencijos visa to žodžio prasme buvo didžiausių pasaulyje kapitalistų konvencijos. Jose dalyvavo Rokfeleirai ir tokie. Bet visoj tų konvencijų eigoj nei vienas iš jų nei sykio neištarė savo vardo.

Ričardas Niksonas, užbaigiant republikonų konvenciją, priimdamas nominaciją į prezidentus, kalbėjo gana ilgai. Taipgi ir Kebot Lodž, kuris buvo nominuotas į viceprezidentus, savo kalboje nei sykio neištarė tikro savo vardo. Čia aš turiu mintyje vardą tos sistemos, kurią jie atstovauja.

Kada N. Chruščiovas kalba apie savo sistemą, jis visuomet sako, kad komunizmas laimės pasaulyje, kadangi komunizmas yra pažangesnė sistema, negu kapitalizmas, nauja sistema, atities sistema. Kaip jau yra žinoma, viena sistema pasensta ir jos vietą užima kita. Kapitalizmas užėmė feodalizmo vietą. Feodalizmas taip pat nebuvo pirmoji sistema pasaulyje.

Niksonas, Lodž ir kiti didieji kapitalizmo šulai savo kalbose gėdyjosi sakyti, kad kapitalizmas laimės lenktyne su komunizmu. Nei vienu kartu per visą savo kalbą Niksonas nepavartojo žodžio kapitalizmas. Tai labai charakteringa. Žmonės ryžtasi ginti tą sistemą iki paskutinio kraujo lašo, jeigu galima taip išsireikšti, bet bijo tą

vardą paminėti.

Ir ką gi jie vietoj kapitalizmo vartoja? Laisvę. Girdi, laisvė laimės kovoje su komunizmu. Taip tie ponai įsimylėjo tą žodį, kad iš lūpų neišleidžia. Mat labai gražus ir patraukiantis žodis. Bet ką jis iš tikrųjų reiškia?

Laisvė nėra jokia sistema. Laisvę galima visai suprasti. Laisvė gali būti visokia. Pavyzdžiui, kapitalistams laisvė reiškia teises išnaudoti kitus, kaupiti kapitalą, plėsti savo biznį, valdyti pasaulį taip, kaip jiems patinka. Kada unijos, atstovaujančios jų darbininkus, verčia kapitalistus duoti darbininkams geresnį atlyginimą, palankesnes darbo sąlygas, užtikrinimą ateities, kapitalistai rėkia, kad laisvam užsiėmimui kasama duobė. Dažnai prieš tai pastatomos žiaurios jėgos: policija ir net armija.

Darbo žmogaus laisvė nustatoma jo uždarbio. Jei jis uždriba kiek daugiau, negu kad reikia duonai ir vandeniui, jis gali įsigyti automašiną, aplankyti tolimesnes vietas. Jei ne, jis važiuoja gatvėkariu į pakraštį miesto, į kokį nors parką. Ir tai jam labai gerai. Daug kam ir tas neprieinama.

Nedaug kapitalistinių šalių, kur žmonės, kad ir ne visi, turi tiek laisvių, kaip Amerikoje ar Kanadoje. Didžiuma kapitalistinių šalių valdomos žiauriausių tironų.

Jungtinės Valstijos ir Kanada praturtėjo ne tiek dėl to, kad čia kapitalizmas viešpatauja. Pirmoj vietoj, tai naujas, dar neišnaudotas kontinentas. Kita, ir dar svarbiau, čia nebuvo karų, kurie būtų taip sunaikinę.

(Pabaiga ant 6 pusl.)

Pastabos

Demokratų ir respublikonų konvencijos parodė, kad jų tarpe nėra didelio skirtumo. Abidvi yra didžiojo kapitalo partijos.

Kiek teko pastebėti, tai abiejose figuravo tikrai gubernatoriai, senatoriai ir kiti politikieriai.

Nebuvo mokytojų, mokslininkų, artistų balso. Apie darbo žmones nėra reikalo nei kalbėti.

Nesuprantama, kaip gali JAV darbininkai taip ilgai pakęsti šių partijų dominaciją.

Dabar jau aiškų, kad Jungtinių Valstijų prezidentu bus Niksonas arba Kennedys.

Balsuotojai turės nuspręsti, kuris iš jų.

Tai labai mažas pasirinkimas.

Beje, per praėjusius 100 metų nei vienu kartu nebuvo išrinktas prezidentu esamas viceprezidentas.

Tai nekoks ženklas dėl Niksono.

Prezidentas Eisenhower siūlo Tarybų Sąjungai sutikti su pasauliniais balsavimais, kad patyrus, ko žmonija nori, komunizmo ar kapitalizmo.

Jis matyti užmiršo, kad Jungtinės Valstijos įsikūrė ne per balsavimus, o per revoliuciją.

Jis matyti taipgi pamiršo, kad JAV turėjo savo vidinį karą, kol susitvarkė taip, kaip jos dabar yra.

Pats kapitalizmas juk turėjo revoliucijas, kol nugalėjo feodalizmą.

Tokiais pasiūlymais Eisenhoweras tikrai pasirodo esąs visiškai neišmanėlis.

Visa žmonijos istorija pilna sukilimų ir revoliucijų.

Britanijos žmonės ir kovoję ir galvas karaliams kapoję, kol užsitikrino demokratine teise parlamentarine santvarka.

Kiekviena šalis eina savo keliu, kurį nužymi istorijos eiga ir sąlygos.

Prezidento Eisenhowero biznis žiūrėti savo šalies reikalų. Kokia tvarka kur kitur — ne jo reikalas.

Jeigu jis mažiau galvotų apie kitus, gal ir tarptautinis sugyvenimas būtų lengvesnis.

Amerikiečiai taipgi niekad nesiklausė kitų, kokios tvarka turi būti Jungtinėse Valstijose.

J. V.

Jonas Turuta
Miręs vasario 18 d. 1960

Geras Pavyzdys Kitiems

Pavasari, 1928 metais, palikęs gimtąjį Menkupių kaimelį Kalvarijos valsčiuje, Marijampolės apskrityje, pačiame jaunystės žydėjime, gyvenimo sąlygų verčiamas, kaip ir daugelis kitų Lietuvos jaunuolių, Jonas Turuta atvyko į Kanadą laimės ieškoti. Kokią, tačiau, laimę radome tais laikais, aiškinti nereikia, nes praicitis dalykas ir visiems gerai žinomas.

Jonas Turuta nepasidavė panikai, bandė grintis su žiaurėmis gyvenimo sąlygomis. Jis buvo tvirtos valios žmogus. Bet ir tvirtos valios žmogui pasitaiko nelaimės. Dirbant ant gelžkelio ištiko nelaimė, buvo sulaužyti šonkauliai, sutrinti viduriai. Ligoninė buvo nuvežtas be sąmonės.

Nepilnai pagydytas buvo paleistas į bedarbių eiles. Bet Jonas ir dabar nenupolė dvasioj. Ieško darbo. Vadinėja prekiniais traukiniais. O prekiniais traukiniais vadinėjimas nėra juokas. Jonas persišaldė, suserga.

Toks gyvenimas matyti ir buvo atsakomingas už tai, kad Jonas susiigo vėžio liga. Ir štai, ši nelemtoji liga ir nugalėjo dar nesena žmogų, išskyrė iš gyvųjų tarpo.

Velionį Turutą pažinau iš jaunų dienų. Jis buvo auklėjamas drausmingai, religinėje dvasioj. Jis tokiu buvo ir Kanadon atvykęs. Bet čia žiaurus gyvenimas atvėrė jo akis, išblaškė visus prietarus. Nei bažnyčia, kurią lankė, nei dievas, kuriam tikėjo, varge nepadėjo. Jis susi-

Miami, Florida

Mirus

Marijonai Meisonienei

Mes reiškiamė širdingą užuojautą jos vyrui Stasiui, jos dukroms Aldonai, Violetai ir Evai ir kitiems giminėms ir jos draugams, kurių ji gausiai turėjo.

A. ir M. Valiulioniai	M. Zlatkienė
C. ir N. Tamošiūnai	J. Šliekai
G. ir A. Suvakai	P. Kriaučiūnai
S. ir J. Jurevičiai	T. Dominaitienė
S. ir A. Kanapiai	N. Paukštienė
V. ir E. Stankai	J. Viganai
E. ir B. Aleksandrai	S. ir A. Masonai
G. Mikitai	J. Mileriai
Anna Ragickienė	J. Šukaičiai
J. Birštonai	P. Cibulskis
J. ir M. Paukščiūnai	C. Chapai
Anastazija Riktoraitis	J. W. Thomsonai
V. Bovinai	G. S. Daniai
St. Urbonai	Marijona
V. ir P. Križenauskai	J. ir O. Šimkai
J. ir M. Koch	

raminimą ir draugystę surado tarp progresyvių lietuvių, kurie patys kentė tuos pačius vargus ir suprato, iš ko paeina, kas reikia daryti. Patys būdami bedarbiai, vistiek padėjo sumokėti gydytojų sąskaitas, suteikė pastogę, maistą.

Dalinai pasveikęs, Jonas pradėjo kitaip protauti, nutraukė ryšius su religija. Paskutinėm valandom prieš mirtį, man būnant prie jo lovos, siūlėsi kunigas, bet Jonukas atsisakė nuo jo patarnavimo. "Būk toks geras, Bernardai, pasakyk jiems, kad jie paliktų mane ramybėje", prašė jis mane. Aš tą ir padariau.

Testamente, kurį jis buvo padaręs pas notarą, ir kurio vykdymą man pavadė, prašė prie liudininkų, kad pasiųsčiau Liaudies Balsui \$500.00 kaip dovaną nuo jo. Todėl, aš pildydamas velionies valią, prisiunčiu minėtą sumą.

Čia turėtų būti visiems progresyviams Kanados lietuviams pavyzdys, kad darant testamentą reikia nepamiršti mūs vado ir švietėjo Liaudies Balso.

B. Kvietinskas

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Mikaila, Brooklyn, N. Y., atostogų proga lankėsi LB raštinėje ir paaukojo LB paramai \$5.00.

L. Skunciukas, Toronto, per Ch. Morkūną atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$8.20.

W. Dorinas, buvęs torontietis, dabar gyvenantis Čikagos apylinkėje atostogų proga lankėsi Toronte, atsinaujino LB prumeratą ir paaukojo savaitraščio paramai \$5.50.

J. Legas, Port Arthur, Ont., prisiuntė atnaujintą prenumeratą ir ten draugu sudėtus \$15.00 dėl LB vasarinės paramos. Aukojo: Vl. Roželė ir F. Imbrose po \$5.00; P. Kunchys ir J. Legas po \$2.50.

C. Tamosiunas su būriu draugų ir draugių, Miami, Fla., gerbdami velionę M. Meisonienę ir reikšdami užuojautą jos artimiesiems, gražiai parėmė Liaudies Balsą.

B. Kvietinskas, Montreal, prisiuntė nuo būrio draugų miniečių liūdną metinę sukaktį nuo mirties J. Bilevičiaus, kelioliką dolerių dėl LB paramos. Šiame kilniame reikale gražiai pasidarbavo J. Pažėra ir J. Mickunas. Taipgi prisiuntė nuo Pr. Braknio \$5.00 dėl LB vasarinės paramos.

S. Rainard, Dorchester, Mass., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.00.

ŠYPSENOS

Nebūtų reikalingas

Žmogus atėjęs pas psichiatrą sužinojo, kad jam kainuos po \$50.00 kiekvienas vizitas. Nieko nelaukdamas išsitraukė iš kišenės čekių knygutę ir įrašė \$500.00. Tai už 10 vizitų.

"Bet jūs pasirašėt čekį Napoleonas. Tai ne jūsų vardas", pastebėjo gydytojas.

"Aišku, kad ne mano", atsakė žmogus. "Jeigu aš būčiau pasirašęs savo vardą, tai tuomet jūsų pagalba man būtų nereikalinga".

—o—

Kad taip jo žmona

Žmogelis atsilankė mieste pirmu kartu. Prisiėjęs reikalui nakvoti, nuėjo į viešbutį. Jam besitartinant prie elevatoriaus įėjo į elevatorių sena moteris. Po kiek laiko atsidarė elevatoriaus durys ir išėjo jauna graži geltonplaukė.

"Tikras stebūklas!" pagalvojo senis. "Ot, kad čia būtų mano žmona!"

—o—

Jis nenori

"Jeigu neisi į bažnyčią, nepateksi į dangų", barėsi kunigas ant senelio, nebėsilankančio bažnyčion.

"Kad aš nenoriu būti su tomis davatkomis", atsakė senis. "Mūsų kaimynystėje yra bent dvi ir visi laukia, kad tik jos mirtų".

Mikas Detroitietis, Detroit, Mich., prisiuntė nuo Tarybų Lietuvą išvykstančio turistu V. Kirvelos \$5.00 dėl LB paramos.

A. Bakevich, New Britain, Conn., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.50.

Br. Polikaitis, Sao Paulo, Brazilija, atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo 50 kruseirų (apie 30 c. kanadiškais).

A. ir A. Antanaičiai, Huntington Park, Calif., atostogų proga lankėsi pas gimišes ir draugus Montreale, Toronte ir šia proga užsukę į LB raštinę atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$1.

Visiems už pasidarbavimą, ir aukas, širdingai ačiū.
Administracija

Bendradarbių Žiniai

Per dvi savaites susikaupė daugiau raštų. Visų gal nebūsim galima sunaudoti tuoj. Kiti gali būti nusenę. Labai atsiprašome, jei kurių raštai bus suvėlinti arba visai nepatalpinti.

Redakcija

Montrealo žinios

Palydėjome svečius į Tarybų Lietuvą

Kaip žinia, vėl aštuoni Kanados lietuviai — trys iš Montrealo ir penki iš Ontario provincijos — turėjo laimės išvykti svečiuos į savo gimtąjį kraštą, į Tarybų Lie-

tuva. Kadangi jie skrido orlaiviu, todėl visi turėjo susirinkti Montreale. Buvo malonu juos visus ir visas susitikti, pasikalbėti, pasidalyti jų džiaugsmu.

Visa tai įvyko prieš tris savaites (dėl LB darbininkų atostogų, laikraščiu neiše-

jus, anksčiau nebuvo galima parašyti), trečiadienį, liepos 13 d. Vėlai vakare, gražus būrys išvažiuojančių giminių ir šiaip montrealiečių lietuvių palydėjome išvažiuojančius į Dorval aerodromą. Jų djetinis orlaivis, Air France žinioje, pakilo į orą ir išskrido 12 val. nakties.

Smagus išvažiavimas - piknikas

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinė Dr. ja liepos 10 d. turėjo savo metinį išvažiavimą - pikniką, gražioje, prie Otavos upės, Prano Skruibio farmoje. Kadangi oras buvo labai šiltas ir gražus, todėl ir žmonių buvo daug suvažiavę.

Piknikas, pilnoj to žodžio prasmė, buvo linksmas ir smagus. Prie to, buvo ir svečių net iš Jungtinių Valstijų, buvus montrealietis Jonas Rimavičius, taipgi ir P. Skripkienės sesutė.

Svečiavosi čia ir ten

Jurgio Mikaliūno brolio dukterė iš Čikagos buvo atvažiavusi savo dėdę aplankyti. O Adomas Judickas buvo nuvažiavęs savo atostogas praleisti pas savo seseris Clevelande. Taipgi į Clevelandą buvo nuvažiavę Juozas Petrauskas ir jo brolis Petras su žmona, ten aplankyti juodviečių sergantį broli.

Neabejotina, kad vasaros laikotarpiu buvo ir daugiau išvažiavimų ir atvažiavimų svečiuos, tačiau korespondentui visas smulkmenas neįmanoma sąžinti, jei nickas nebraneša.

Gimė

Bob ir Thelma (Kvietinskaitė) Bannon, liepos 23 d., susilaukė sveiko ir gražaus sūnelio, o Laura broliuko. Gimė Maisonneuve ligoninėje. Motina ir naujagimis jaučiasi gerai.

Laimėjo stipendiją

Gabus jaunuolis, John Maskeliunas (verūniečių Maskeliūnų sūnus) kuris su visu pasiryžimu lankydamas aukštesniąją (High school) mokyklą, gerai mokinasi, laimėjo dviem metams stipendiją tolimesniai mokiniuisi.

GEDIJASI SAVO VARDU

(Atkelta nuo 4 pusl.) Priešingai, kai Europoje ir kitur karai ėjo, viską griovė, tai čia ėjo didžiausia gamyba, didžiausia statyba, plautė kapitalas iš visur. Be to, kapitalistai išnaudoja gamtos šaltinius ir žmones kolonijose ir kaupiasi kapitala iš kitų prakaito. Juk ne veltui kitur žmonės taip neturtinai gyvena.

Ne pripuolamas dalykas, kad Niksonas, Kennedis,

Lodž ir kiti gėdijasi ištarti savo sistemos tikrą vardą. Jiems gėda tokią kraugėringą sistemą minėti. Jie kalba aplinkiniais keliais, dangsto gražiais žodžiais.

Kalbant apie jų numylėtą laisvę, taipgi galima kai ką pasakyti. Pavyzdžiui, Kubos žmonės vargais negalais nusikratė savo prispaudėjo. Dabar jie nori praveisti reformas. Jie nori atgauti į savo rankas ekonominę nepriklausomybę. Ir kas gi dedasi? Pats Niksonas rėkia, kad Amerika nesiduos stumdyti save Kuboje ar kur kitur. Reiškia, Kubos žmonės neturi tos laisvės tvarkyti

savo reikalus taip, kaip jiems patinka. Eisenhoweris paskelebė ekonominį boikotą. Laimė, kad šiuo laiku yra šalių, kurios ateina Kubai į pagalbą. Gal Kuba pajėgs atlaikyti Amerikos kapitalo ataką.

Niksonas ir kiti šaukė, kad komunizmas yra imperializmas. Bet tas "imperializmas" nevaldo kitų šalių turto. Tuo tarpu Amerikos "laisvė" pasigrobus visus svarbesnius užvedimus Kanadoje ir kitose šalyse. Kanados pramonininkai negali be jų žinios net savo gaminius eksportuoti ten, kur jų nori.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovyų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bilė ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrutis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VERDUN, QUE.

Siuntiniai iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LL 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinų ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LL 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mės turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalsvės vilnos ir angliškos dryžuotos išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montrealo Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4850
Montreal 2, P. Q., Canada

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERIJE: — 652 Kingsway St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.
Telefonas: LE. 4-7551

R. LANKAUSKAS

Klajojantis Smėlis

Apysaka

(Tąsa)

Sekmadienis buvo toks pat karštas, kaip ir kitos dienos. Skambėjo varpas, kviesdamas tikinčiuosius į kirchę, kuri stovėjo ant kalvos, ryškiai šviesdama tarp pušų raudonų plytų sienomis. Varpas tonas buvo gražus, melodingas, ir jo aidas sklido toli virš saulėje tviskančių marių.

As pasiėmiau bloknotę ir tą patį nuėjau į kirchę, tikėdamasis nupiešti keletą šūvių.

Kirchėje buvo vėsoka. Spalvotuose ir stikluose židė saulė. Lauke čirškė nuo kaitros apdūję žvirbliai.

Išsirikęs nuošalesnę vietą suole, aš atskleidžiau bloknotę ir pradėjau piešti vienos moters veidą. Jis man pasirodė labai įdomus. Šalia jos sėdėjo Pušaitienė su biblija rankose. Pukelis sėdėjo pirmame suole. Jis buvo apsilikęs juodo mielo švarku ir po kaklu pasiūšęs baltą šilkinę skarelę.

Kirchė buvo naujai atremontuota. Sidabrinėmis raištelėmis blizgėjo devobaimingi užrašai. Jie siūlė savo sielą patikėti viešpaties dievo išganymui.

Liesas, labai tvarkingos išvaizdos pastorius sakė pamokslą. Jis kalbėjo moralinėmis temomis: jo balsas gambėjo rūšiai ir smerkiančiai. Pastorius atvažiuodavo iš kitur beveik kiekvieną sekmadienį.

Jis keletą kartų piktokai pašnairavo į mano pusę (tikriausiai jį nemaloniai nutiekė mano barzda), ir aš išgirdau, kaip garsiai tarė:

— Joks kitatautis, ką jis bedarytų, negali žėisti vokiečių dievo!

Pastoriaus kaltinimai man buvo nepagrįsti. Aš neketinau žėisti vokiečių dievo. Aš aplamai neturiu su dangumi jokių reikalų. Man tiksliai norėjosi nupiešti keletą šūvių, kurie niekuo negalėjo pakentėti viešpačiui dievui.

Pasakęs savo reikšmingą frazę, pastorius daugiau nebežiūrėjo į mane. Pamažos man pasirodė labai nuobodžios, ilgos, ir aš buvau patenkintas, kai jos pagaliau baigėsi.

Žmonės būreliais stoviniavo prie bažnyčios. Daugiausia tai buvo moterys. Vienos kalbėjosi tarpusavyje, o kitos ėjo aplankyti kapų, kurie buvo visai šalimais. Kąpai buvo seni, gražūs, nors vjetomis jau užžėlę vešlia žole. Žydėjo daug gėlių; apvytusiuose alyvų krūmuose čiučbėjo paukščiai.

As pamačiau Pukelį. Jis nušvito laiminga šypsena, kai pasidomėjau jo katekizmu.

— As moku jį atmintinai, — tarė jis.

— Giriesi, Pukeli.

Nespėjau aš tai pasakyti, kai Pukelis ėmė berti iš atminties Liuterio katekizmą. Jis kalbėjo lyg pamokslininkas, pakeldamas balsą iki aukštų gaidų, ir aš greitai įsitikinau jį sakius tiesą. Man teko Pukelį mandagiai pertraukti, nes jis kalbėjo ir kalbėjo be atvangos, kartais net pritrūkdamas kvapo.

As palydėjau jį namo ir pasakiau, kad užsukčiau vakare pas jį užbaigti portretą, kurį jau buvau pradėjęs. Mariomis plaukė garlaisvis. Jis buvo pilnutėlis ekskursantų iš Palangos. Dūdy orkestras grojo maršus. Saulėje žybejojo varinės muzikantų dūdos. Garlaisvis artėjo prie uosto.

Ekskursantai užplūdo gatves. Jie nešėjo atinius nuo saulės. Visi kažkur skubėjo, dairydami į šalis. Dalis jų pasuko kopų link, ir vienas paskui kitą lipo į smėlio kalvas. Iš tolo jie atrodo lyg dideli margi vabalai. Muzikantų veidai buvo labai raudoni. Jie sužingsniavo į uostą, kur susidarė neįdomi niška spūstis. Ekskursantai reikalavo alaus ir limonado. Bufetininkė plūšėjo lyg pakvašusi. Pasigirdo dainos.

Prie krautuvės taip pat buvo didelis judėjimas. Pirkto duona, dešrą, pomidorus ir vyną. Didžiausią įvykį tą dieną, tur būt, pergyveno motoristas Artūras — jis pirkto naujitelaitį čekoslovakiską motociklą "Jawa", kuris man labai patiko, tik aš neturėjau tiek pinigų, kiek kainavo motociklas.

Artūrą arstojo būrys smalsuolių. Motociklas tviskėjo nikeliu ir raudonais dažais. Visi žiūrėjo į jį su pavydu. Vaikai siūlėsi padėti Artūriui nuvalyti tepalą, kuriu buvo išteptos motociklo dalys. Artūras susilęs, išdidus varėsi namo motociklą, lydimas vaikų būrio.

— Gerą daiktą įsigijai, — tariau aš, žingsniuodamas greta.

— Seniai laukiau, kada atveš į krautuvę.

Artūro veidas švytėjo.

— Tik važiuoti kaip reikės išmokti, — atsiduso jis, kai buvome jau nutolę nuo žmonių.

— Et, vieni niekai. Jei nori, aš tave išmokysiu. Turiu teises. Lėksi kaip vėjas.

— Būk žmogus, išmokyk,

— nudžiugo Artūras. — Aš tau duosiu pasivažinėti.

— Nors ir šiandien galim pradėt mokyti.

— Ne, geriau rytoj. Šiandien visur daug žmonių. Dar suvažinėsim ką nors.

— Nebijok. Ir neužmiršk nusipirkti benzino. Rytoj, kai sugrįši iš marių, važiuosim.

Ingė, pamačiusi motociklą, negalėjo nuo jo atitraukti akių.

— O! Koks gražus motociklas. Artūrai, pavėžink mane.

— Leisk pirma išmokti, — sumišęs tarė Artūras.

— Dabar tu kasdien galėsi važinėti pas savo panelę, — sukikeno Ingė.

— Eik tu, šarka! — perpyko Artūras.

Jis ėmė greičiau stumti motociklą, matyt, norėdamas pabėgti nuo Ingės juoko.

— Gervuogės jau prisirpo, Inge. — tariau aš.

— Einam, aš tau parodysiu, kur jos auga.

Mes pasukome smėliu keliu, kuris vedė į kalną, o paskiau vinguriavo per mišką. Buvo malonu eiti mišku, nes čia mažiau prasiskverbėdavo saulės spindulių ir karštis taip nevargino. Tačiau oras ir čia buvo tvankus, įkaitęs, ir nė menkiausias vėjelis nejudino begalinėje ramybėje sustingusių medžių. Net ir paukščiai nečiulbėjo. Miškas buvo tarsi išmiręs; tiktai trikdė tik besiganančių karnių varpeliai ir pušyje poškęjęs genys.

Įžengėme į tankiu brūzgynus.

— Čia yra daug gervuogių, — tarė Ingė.

— Kur? — apsidairydamas paklausiau aš.

Ji pradėjo juoktis.

— Tu nemoki ieškoti. Reikia pasilenkti ir žiūrėti po lapais.

Aš paklausiau jos patarimo ir pamačiau devynias galybes gervuogių: jos buvo tamsiai violetinės spalvos, beveik juodos, minkštos ir sultingos. Mes valgėme jas saujomis: mūsų dantys ir lūpos greit nusidažė mėlynai. Aštrūs gervuogių dygliai kabinosi už drabužių, ir Ingė persiplėšė suknelę.

Paskiau mes išėjome į pajūrį. Pližas knibždėte knibždėjo žmonių. Tarp poilsiautojų matėsi atvažiuosiu kolūkiečių būreliai. Jų sunkvežimiai stovėjo miške.

Jūra buvo lygi, ploščia kaip ežeras. Pakrantėje tebeplūduriavo medūzos. Studentai jūroje žaidė spalvotu kamuoliu.

Ingė nusirengė. Jos figūra buvo daili, gerai nuaugusi.

Mes daug kartų maudėmės jūroje. Ingė plaukiojo puikiai. Ji nenorėjo atsilikti nuo manęs ir plaukė toli į jūrą, kur vanduo buvo šaltas, gi-

lus ir dugno nesimatė. Būktaudamas dėl jos, pasukau į krantą.

Jūros vandens lašai žvilgėjo ast Ingės nugaros ir pečių. Kaitri saulė greitai juos nudžiovino. Išsitiesėm ant įkaitusio smėlio. Bet čia buvo nepakenčiamai karšta, ir mes vėl nubridome į jūrą. O mėlyname, įkaitusiam danguje, kuriame nesimatė nė vieno debesėlio, negailėstingai plieskė saulė ir atrodė, kad ji niekada nenusileis.

—

Pukelio portretas buvo baigtas. Aš parodžiau jį Pukeliui, kuris pritariamai sumurmėjo, ir sumokėjau jam už pozavimą; mes buvome vienas kitu labai patenkinti.

Atėjo šileikis. Jis dažnai ateidavo pas Pukelį, nes buvo vienišas ir senas. Susėdė už medinio staliuko, prie namo sienos, seniai ilgai šnekėdavo visi prisimindami praeitį, jaunystės dienas, mirusius artimuosius ir draugus, aptardami naujausius dabarties įvykius, ir jiems niekada netrūkdavo kalbos. Daugiausia šnekėdavo Pukelis, nes jis mėgo kalbėti, o šileikis tiksliai lingvodavo galvą, retkarčiais pasakydamas viešą kitą žodį. Jie žiūrėdavo į gatvę, į vaikščiojančius žmones ir žinojo viską, kas dėjosi pasaulyje. Pukelis labai domėjosi politika ir todėl atidžiai skaitė laikraščius.

Pukelis buvo gerai nusiteikęs. Jis dar labiau pralinksmėjo, kai aš nuėjau prie kiosko ir grįžau, nešinas dviem buteliais vyno, sausainiais ir cigaretėmis. Greta kiosko stovėjo iš neobliuotų lentų sukalti staliukai ir suolai. Vyras gėrė alų, o kai kurie jau buvo truputį įkaušę ir garsiai kalbėjo.

Aš pastačiau ant stalo butelius, Pukelis atnešė iš trobos tris senoviškas storo stiklo taures, ir mes ėmėme ragauti vyną. Pukeliui patiko vynas. Degtinės ir spirito per visą savo amėžį jis nė į burną neėmė. Brudas! Tiksliai protą aptemdo — daugiau nieko. Jis aplamai nei gėrė, nei rūkė, tik į gyvenimo pabaigą pradėjo rūkyti. Nedaug jam belikę gyventi. Dar metai kiti, ir teks atsiguulti į žemelę.

Apie mirtį jis kalbėjo be jokios baimės, lyg apie paprasčiausią įvykį.

Tenai, kapinėse, guli daug Nidos žvejų. Vieni jų mirė iš senatvės, kitus užliūliavo jūra. Jis prisimena, kaip kartą nuskendo šeši vyrai. Tai atsitiko seniai, audringą rudenį, kai dar nebuvo motorlaivių ir žvejai plaukdamo į jūrą su barkasais. Visai arti kranto juos užklupo bausis štormas, apvertė barkasą, ir žvejai pasinėrė bangose; bangos buvo labai aukštos, didelės, ir visi jie nuskendo, tiksliai vienas stiprus.

jaunas vyras išplaukė į krantą.

Šeši karstus nulydėjo į kapines. Moterys verkė, raudėjo ir laužė rankas. Lijo lietus, gailiai lingavo pušys, o vėjas be perstojo pūtė dieną ir naktį. Palaidojo vyrus, bet moterys ilgai negalėjo užmiršti bausios nelaimės, lankė jų kapus, sodino gėles. Dabar tos moterys jau mirusios, ir vyrų kapai užaugo žole.

Kitaip žmonės gyveno tuomet. Nebuvo artelės, nebuvo dorių. Žvejojo mariose barkasais, o žiemą tinklais poledu. Barkasai vėlyvą rudėnį apšaldavo ledu, burės sustabarėdavo. Vyras kūrėdavo ugnį-laive, kad galėtų atsūdyti sustingusias rankas. Bet žuvies pagaudavo.

Pavasarij iš Rusnės atplaukdavo barkasų meistrai. Uoste degdavo laužai, meistrai dideliuose katiluose virindavo smalą, poškėdavo kirviai, striuguodavo obliai, dundėdavo kūjai. Barkasai išėdavo gerį, stiprūs.

Dabar barkasais niekas nebežvejoja. Dabar ir žmonės nebe tie.

Mes dar išgėrėme vyno, ir Pukelis kalbėjo toliau. Jis viską žino. Jis gali parodyti, kur senoji Nida, kurią užpustė smėlis. Jaunystėje Pukelis tarnavo vokiečių laivynė motrosu. Jų laivas stovėjo Kylio uoste. Jis buvo nuplaukęs į Angliją, o taip pat į Švediją ir Norvegiją.

Baigiantis pirmam pasauliniam karui, jį paėmė į armiją. Jų kuopoje buvo daugiau kaip šimtas kareivių. Kol jie nužygiavo iki Šiaurės, liko tik aštuonetas. Jį, kaip seną ir nebetinkantį karui, paleido namo gaudyti žuvies.

Pukelis žino, kur yra daug gintaro, koks vėjas išmeta jį ant kranto. Kodėl niekas čia nerenka gintaro? Toks turtas nueina per nieką.

Prieš mėnesį į Nidą buvo atvažiuavęs ministras su savo mašina. Pukelis užsilviko iš eiginį kostiumą ir įsidrąsinęs nudrožė pas jį.

— Draugas ministre, — tarė jis. — Man reikia su jumis rimtai pasikalbėti.

— Sakyk, koks reikalas, — tarė ministras. Jis meške-re gaudė ešeriukus.

Tuomet Pukelis ir išvėžė viską, kas jam gulėjo ant širdies. Jis turėjo sudaręs aiškų planą gintarui rinkti. Ministras išklausė jį ir žadėjo pagalvoti.

Nuo vyno Pukelis įraudo ir netvirtu, kiek drebančiu balsu užtraukė seną matrosų dainą.

Paskui mes kalbėjome, apie tuos žvejus, kurie išvažiavo į Vakarų Vokietiją, ir aš paklausiau Pukelio, ar jis neketina važiuoti.

— Ne, — tarė jis. — Čia gimiau, čia ir mirsiu.

(Bus daugiau)

Torontiečių Kronika

Apsivedė

Praėjusį šeštadienį įvyko Irenos Siriūnaitės vestuvės su italijonų tautybės vaikinu. Vestuvių pokilyje buvo daug žmonių, kurie buvo puikiai priimti ir pavaišinti.

Irena yra draugė Siriūnienės dukrelė. Siriūnienė yra vedusi su M. Šimkūnu ir dabar daugumos yra žinomą kaip Šimkūnienė.

Išvyko tolimon kelionėn

Liepos mėn. 16 diena išvyko kelionėn Jean ir Bob Taylor. (Jean yra Narusevičių duktė.) Mano aplankyti šias vietas: New Yorką, San Francisco, Honolulu, Tokijo, Hong Kong, New Delhi, Cairo, Athens, Rome ir Londoną. Kelionėje išbus veik 4 savaites, apkeliaus apie 27.000 mylių.

Laimingos jiems kelionės.

Korespondentas

LIAUDIES BALSAS REDAKCIJAI

(Atkelta nuo 3 pusl.)

kok: jis gi lindo į mano kišene. "Ne, atsiprašau, jums reikėjo sakyti "pardon". Ka jūs į tai pasakysite? Jūs pasakysite, kad šerifas laiko vagies pusę! Tai kodėl jūs tarptautiniuose santykiuose šią logiką prileidžiate? Dovanokit, jūsų straipsnio ši vieta man nepatiko.

Sėdint fašistiniuose kalėjimuose man teko kartu "žalią duoną" valgyti su kriminalistais. Bet kriminalistų logikos aš nepripažįstu. Fašistai tyčiomis sodino politi-

12 metų mergaitė su berniuko balsu. Ji dainuoja ant radio su berniukų chorą.

nius su kriminalistais, bet mums dabar painioti kriminalistų logiką su politiniais netinka.

Neužsigaukit! Aš išėjau žiauresnę gyvenimo mokyklą.

Mes mylim savo tarybinę Tėvynę! Mes išėjom pagrindžio mokyklą fešizmo viešpatavimo laikais. Nežinau, ar teko jums išeiti šią mokyklą. Bet nepatariu maišyti pelų su grūdais.

Jūs žinot, kas dabar dedasi Lietuvoje? Tarybų Lietuvoje? Atvažiuokit, pasižiūrėkit! Senelis Nemunas jau nebe tas! Yra Kauno Jūra!

Yra Kauno elektros stotis! Statoma tarp Vilniaus ir Kauno nauja elektros stotis, daug galingesnė už Nemuno vandens jėgą! Greit pradės statyti elektros stotį prie Jurbarko — galingesnę už Kauno elektros stotį.

Mūsų šalis šviesi, ir jos ateitis dar šviesesnė. Kas netikite, susitikime prie Nemuno krantų, prie didžiųjų komunizmo statybų. Man ne graudu šiandien praleistų dienų fašistiniuos kalėjimuos! Kas dar netiki komunizmo šviesų jėga, pasimatym prie Nemuno krantų!

Senai ruošiausi parašyti "Liaudies balsui" laišką atsidėkodamas broliui Bernardui ir redakcijai už tą malonumą, kad galiu skaityti šį laikraštį. Dėkui! Tik norisi patarti: nepasiduokim atsitiktinioms nuotaikoms. Ne užmirškime, kad viskas, kas yra puiku ir gražu, tai darbo žmogaus sukurta. Tarybinė santvarka Lietuvoje davė viską, kad darbo žmogus galėtų gyventi gerai ir džiaugtis savo darbo vaisiais. Mažiau klausykim suklydėlių ir pikto apaštaly. Kitaip patys pamesim perspektyvą į ateitį. O žmogus be perspektyvos — kaip avis atsimušas nuo kaimenės. Tokia avis lengvai patenka vilkui į nasrus. O tų vilkų mūsų laikais netrūksta.

Aš nenorėčiau užgauti nė draugo N. Aukštuolio, nė kitų, kurie davė progą parašyti šį laišką. Manau, kad mes vienas kitą dabar geriau suprasim, kaip "Liaudies balsas" skaitytojai, ir pasiliksim ne blogi bičiuliai.

Docentas P. Užkalnis-
Kvietinskas.

Vilnius, 1960 m. liepos 5 d.

Ragina Pradėti Atominis Sprogdimus po žeme

WASHINGTON. — Atominės Energijos Komisijos pirmininkas John A. McCone ragina pradėti požeminius atominius sprogdinimus nežiūrint, kad Tarybų Sąjunga ir nesutinka su tokių sprogdinimų pradėjimu.

Komunistai Koordinuos Ekonominis Planus

VARSŪVA. — Tarybų Sąjunga ir kitos socialistinės šalys Europoje derins savo

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, išdiria akių nervus, nuo kurių patina nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akiniui.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Minime vieny metų liūdną sukaktį
nuo mirties

Jono Bilevičiaus

Su gailesčiu ir liūdėsiu širdyse prisimename mūsų gerą draugą

J. A. Pažėrai	J. D. Bishop
J. Mickunas	J. Girdžius
J. Jackus	F. Fileris
J. Sinkevičius	S. Jennie Remeikai
J. Narusevičius	A. Vaitiekunas
V. Bubelis	J. Ostasauskas
B. Kvietinskas	

Montreal, (Que.

Miniu dešimties metų liūdną sukaktį nuo mirties
savo vyro ir Amerikos lietuvių pažangaus poeto

Stasio Jasilionio

Mirusio liepos 30 d. 1950 metais
Binghamtone, N. Y., USA

Velionies palaikus nuoširdžiai priglaudė Tarybinės Lietuvos Vilniaus kapai, bet jo gyvenimo ir kilnios visuomeninės veiklos gražus palikimas gyvena Amerikos lietuvių išeivijoje ir dabar prigryja Tarybų Lietuvos žmonėse.

Paulina Jasilionienė

Binghamton, N. Y., USA

ekonominius planus per sekančius 20 metų, kaip sako lių ekonominės pagalbos atpranešimas iš Budapešto. | Ten įvyko socialistinių šakantų pasitarimas.

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.

(Westoniečio K. Doveikos žentas)

Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

141 FIRST AVE. Tel. NO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrongh) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. Tel. LE. 2-5191
Toronto

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Priėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotavėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E. TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių,
maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktai